

KLEPET OB SKODELICI KAVE IN ŠE MARSIKAJ

ČESTO se srečujemo z ljudmi, ki hite po svojih opravkih. Njihovi obrazi so nam znani, bežno se pozdravimo, ne da bi vedeli, kdaj se nam je vtisnil v spomin obraz, ki ga srečujemo. Ljubljana postaja veliko mesto in pogosto ne poznamo niti stanovalcev v istem stopnišču. Eden izmed takih ljudi, ki ga redno srečujem, ko hodi na delo in se vrača z dela, je tudi akademski kipar Anton Sigulin. Ze vrsto let živi v Šiški in vzgaja šestletno mladičino, oblikuje njen estetski čut, razen tega pa se ukvarja kot kipar s svojo osnovno dejavnostjo. Srečala sva se na njegovi vsakdanji poti iz šole domov, zaustavil sem ga, mu ukradel nekaj prostega časa za razgovor o njegovem delu in življenju. Vedno pripravljen za razgovor mi je odgovarjal na moja vprašanja.

Ze dolgo let ste občan Šiške. Mnogi od nas premalo poznamo vaše delo in poklic. Prosim vas, da spregovorite o težavah tega poklica.

Težko je govoriti o lastnem delu, še težje, če je to delo, ki združuje poklic pedagoga in kiparja. Eno pa je gotovo, prostega časa ne poznam, tiste trenutke, ki mi pa ostanejo prosti, posvečam delu v različnih organizacijah, katero se danes vse manj vrednoti. V življenju in svoji umetniški usmeritvi sem realist, na žalost pa gre oboje v sedanosti slabo v promet. Pri svojem vsakdanjem delu v šoli se trudim, da bi približal lepoto in kulturo likovnega izražanja svojim dijakom, saj le kultura in humanistični odnos do življenja lahko odvrne ljudi od zapiranja vase in od tehnokratizma, ki je vedno bolj na pohodu. Trudim se, da bi mladi ljudje cenili vse dosežke človeštva ter tako poizkušam tudi sam dodati svoj delež k temu, da bi bodoči upravljalci naše družbe postali zrelejši kot so. Na žalost mi to ne uspeva vedno. Sam lahko ugotavljam, da mnogi ne cenijo dovolj takih prizadevanj.

Pred časom je bil odkrit spomenik v Kamniku borcu za našo severno mejo generalu Rudolfu Maistru. Kakšne težave ste imeli pri svojem delu in kaj menite o sodobnem kiparstvu?

Menim, da bi prej kot Kamnik moral dobiti ta spomenik Maribor, mesto, katero mora biti hvaležno ravno temu človeku, vojaku in književniku, da je danes del naše domovine in mislim, da je čas, da se tudi to mesto oddolži enemu izmed velikanov slovenske zgodovine. Od ideje pa do realizacije spomenika je potekel čas, v katerem sem moral reševati najrazličnejše probleme, ki so nastopali v zvezi s samim spomenikom. Rudolf Maister je v slovenski zgodovini preveč znana osebnost, da bi si lahko umetnik privoščil preveč svobode

Anton Sigulin

pri oblikovanju njegovega spomenika. Zlasti težko je bilo vskladiti idejo pesnika Vojanova in generala Maistra. Morda je tudi moja realistična usmeritev v umetnosti pripomogla k temu, da sem dobil naročilo od občine Kamnik za izdelavo tega spomenika. Priznam, da sem hvaležen temu naročilu, saj kot Slovenec, ki se je rodil zunaj meja današnje Jugoslavije, čim, da sem tudi sam zavezan in odgovoren, da vzbujam in krepi slovenska čustva v zamejstvu. Pri delu so mi nadvse pomagali bivši borci za severno mejo, ki so mi razen fizične podobe generala Maistra omogočili, da sem dobil vpogled v tega za Slovenijo nadvse pomembnega moža tudi po duševni plati. Zdi se mi malce neobjektivno, kako je »DELO« obravnavalo osnutek spomenika. Osebnost spuštam ljudi, ki se ogrevajo za nove smeri v likovni umetnosti, čeprav je to — recimo — umetnost zaradi umetnosti ali zgolj dekorativnost, ki množicam preprostih ljudi le malo ali nič ne pomeni, toda sam sem vedno bil in bom ostal realist. Prepričan sem, da bo moj kip razumljiv in čustveno blizu mnogim, ki poznajo Maistrovo veličino, kajti če o tem ne bi bil prepričan, bi dela ne opravil tako, kot sem ga, oziroma bi delo odstopil nekomu drugemu. Prepričan sem tudi, da bo realistično izražanje v likovni umetnosti vedno kreativno, vedno živo, ne glede na trenutno modo.

Kakšno je vaše mnenje o oblikovanju prostora v občini Šiška in o oblikovanju urbanističnih zasnov naše občine v zvezi z vašim poklicem?

Mnenja sem, da nobeno oblikovanje, pa tudi urbanistično, ne more iti preko čustvenih in estetskih kvalitet, ki so privzgojene našim občanom. Mislim, da smo gradili nekatere soseske v občini z bolj ali manj učinkovito in sprejemljivo arhitekturo. Pri tem pa smo pozabljali na vse tiste oblike likovnega izražanja, ki nudijo posameznim soseskam primeren zaključek in primeren izgled. Pri tem mislim predvsem na sočasno projektiranje kulturnih spomenikov v teh soseskah, skulptur, parkovnih urejanj, katere dajejo posameznemu kraju izgled in predstavljajo kraj, kjer se odvija družabno in družbeno dogajanje v posameznih naseljih. Mnenja sem, da bi morali istočasno, ko predvidevamo načrte za gradnjo novih stanovanjskih naselij, načrtovati tudi kulturni izgled teh naselij. V Evropi so mnogo manjša mesta kot Ljubljana, npr. Celovec, ki so svoja

središča in novourbanizirana področja zelo lično in primerno uredila. Ljubljana pa zaostaja za temi v težnji, da bi čimprej pograbil soseske in industrializirali posamezna področja, pozabljamo na spremljajoče objekte, ob katerih se bi delovnemu človeku spočilo oko. Mislim, da že od časa po osvoboditvi ni bila nobena ljubljanska ulica opremljena z drevo-redom in da leta nazaj, razen nekaterih obeležij padlim borcem v revoluciji, ni Ljubljana pridobila niti enega kulturnega spomenika, ki bi pomenil vsaj to, da se mesto zaveda in da je hvaležno ljudem, ki so ponesli slovensko ime v svet.

Dovolite mi, da vas ob koncu razgovora vprašam kot človeka, ki je v času narodno-osvobodilne borbe partizanal po celi Jugoslaviji in deloval kot sodelavec svobodne Jugoslavije v Moskvi, kakšno je vaše mnenje o tem, kako se razvija naša mlada generacija?

Mislim, da je naša mlada generacija zdrava, na žalost pa nismo zdravi mi, ki bi morali dati vzgled tej generaciji. Vse preveč se borimo za materialne dobrine, katere mnogim izmed nas nudi naša družba v izobilju. Premalo pa se zavedamo tega, kolikšne žrtve so bile potrebne, da smo prišli do teh dobrin, da smo ustvarili to, kar imamo in pozabljamo na to, da mlad človek ni zadovoljen s tistim, kar dobi zastoj podarjeno bodisi od staršev ali družbe, ampak želi ustvarjati sam, če mu pa to ne omogočimo, potem bo pripravljen tudi rušiti tisto, kar smo dosegli sami.

JEZERCE V KOSEZAH - MODELARSKI RAJ

KADAR NAS pot zanese proti podjetju AGRO-STROJ, se zazremo na gladino prijetnega jezercera, ki se razprostira skoraj pred vhodom tega podjetja. Odmaknjeno je od mestnega hrupa.

Sproščnost tega, še tako malo poznane ljubljanskega kota, nas vabi od spomladi pa tja do pozne jeseni. Mirna jezerska gladina odseva v svoji, še naravni okolici. Obkroženo z gozdičem in travniki vabi jezercera, tako blizu mesta, v svoje tiho okolje. Odpočijmo si ob njem. Spoznali bomo čudovito mirnost, ki jo premoti le prhutanje vodne ptice med ločjem ob obali.

Nekdanja globel, ostanek opekarne, je zalita z vodo. Nastalo je jezercera, ki je primeren prostor za preureditev v modelarski center. Tu bi ohranjene naravne lepote ostale in privabljale mnoge obiskovalce. Primerno urejena okolica jezercera bi pripomogla mladini, da z nekaj objekti pridobi modelarski center. Saj brodarški modelarji nimajo nikjer na področju mesta primernejšega prostora, kot prav na tem kraju.

Primerne ploščadi ob jezercu bi omogočile tudi drugim zvrstem modelarstva širši razmah in bogatejšo delavnost. Modelarstvo vseh zvrsti bi tu prehajalo v strnjeno enoto in bi tako lahko dosegalo norme v svetovnem merilu. Kljub neprimernim delovnim pogojem mladih modelarjev smo spoznali v teku letošnjih bogatih tekmovanj širom domovine, kako sposobne mlade modelarje vzgajajo naši mladinski modelarski klubi, šolski modelarski krožki in vzgojni zavodi. Mladi modelarji, ki jih je prevzelo stotine in več v svetu tehnike, si neprestano dopolnjujejo in bogatijo svoje znanje.

Skušajmo zbrati primerna sredstva in urediti to, kar bo mnoge mlade ljudi pritegnilo od zabave na cestah in neprimernih krajih. Tu, ob jezercu v Kosezah, naj se mladi spoznajo ob koristnem delu.

Novšak Boštjan

Spomenik Rudolfu Maistru